

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

7. Quid si Sanctissimus Sanguis effundatur, vei Hostia dispereat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

nem, tum animal, quod incidit, esse diligenter abluendum, & comburendum, & ablutionem una cum cineribus projiciendam in Sacrarium sive Piscinam, (quod intelligi nisi ablutio possit à Sacerdote post sumptum sanguinem commodè sumi, hoc enim esset multo decentius, præsertim cum valde probabile sit aliquam partem sanguinis, quæ animali adhærebat ei inesse) Sanguinem verò debere sumi, si fieri possit sine periculo salutis corporis, vel vomitus, quod si horum notabile subit periculum (ut si venenum inest Calici) nullo modo debet sumi, sed vel honestè debet conservari, donec species omnino corrumpantur, & tunc mittendus est in Piscinam, vel ut alij volunt, Species stupæ, aut simili materia debent imbibiri, & permitti omnino exsicari, & tunc stupæ exsiccatæ comburenda erit, & cineres mittendi in Piscinam, Sacerdos autem debet in tali casu ablato Calici imponere novum vinum cum aqua, illudque consecrare.

Idem proportionaliter dicendum est de Hostia consecrata, si enim ea ab aliquo venenato contacta fuerit, alterum Sacerdos consecret, sumatque, illa vero servetur in Tabernaculo separatim, donec species corrumpantur, & sic in Sacrarium deponatur.

Norat hic Gavantus Rubr. Miss. p. 3. 10. num. 71. Ge. n. in prax. Neap. c. 49. ea, quæ sunt fulminata, venenata censeri. Quare cum accidisset anno Domini 1601. ut Calix à fulmine tangeretur post consecrationem, fuit dictum à Doctoribus non debere sumi, sed modo prædicto servari.

§. IV. Quando quis advenit Aquam se Calici non imposuisse.

Docet quartò, quando id advertit ante Calicis consecrationem, debere eam statim imponere. At quando recordatur post consecrationem sanguinis, quia indecens est aquam Calici consecrato misceri, nihil immorandum, sed potro esse in Sacro progrediendum. De Græcis aquam calidam post consecrationem miscendibus, vide Henric. de Euch. lib. 8. c. 12. n. 4. lit. S.

§. IV. Quando quis advenit se Aquam, vel acetum consecrasse.

Docet ibidem sive ante, sive post consecrationem id advertatur, debere Sacerdotem ea mittere in Piscinam, seu Sacrarium, & imponere vinum cum aqua, illudque consecrare.

Et Divus Thomas quidem docet, quando Sacerdos advenit post ejusdem Calicis consumptionem puram aquam (idem de aceto) fuisse consecratam, eum debere consecrare etiam novam Hostiam unà cum Calice, & eodem modo Sacrum perficere, ac si nullam antea materiam consecrasset, vel simpliciter, incipiendo ab illis verbis, *Qui pridie quam pateretur*, aut saltem à forma consecrationis corporis.

Scotus vero in 4. dist. 8. q. 3. & Navartus c. 25. n. 91. docent etiam in hoc casu sufficere consecrare Calicem multum aquæ, & vino, & statim sumere, reliquis omnibus omis, quæ ante sumptionem fieri solent, quod ita fieri potest, ut nemo circumstantium advertat. Ut si celebrans quasi accepturus ablutionem accedat ad cornu Altaris, & Calici imponat vinum, & parum aquæ, & dissimulenter consecret, ac statim sumat, & postea sumat ablutionem.

Utraque sententia est probabilis, & in praxi excipitur utroque tuto potest: nam propterea Rubrica Missalis Pr. V. de defectu vini, n. 3. priorem sequuntur; Missalis Clementis VIII. de defectu vini, n. 5. addunt & posteriori, remque certè præsertim in præsentia populi, expeditior est, & consulenda.

Illud adverte. Primò, Sacerdotem si talem defectum agnovit, dum habet in ore illam aquam, seu acetum, non debet ea projicere, quia esset irreverentia, &

Part. II.

forte periculum ejiciendi aliquod fragmentum assumptæ Hostiæ. Deglutiat igitur, & posito vino consecret, ut dictum est, sumatque nihil curans, quod per illam aquam jejunium naturale frigerit, quia sic Sacramenti reverentia tunc exposcit.

5. Secundo. Si quis, vel propter ignorantiam, vel propter animi turbationem, quæ in his casibus etiam solertissimo accidere solet, quæ non supplevisset talem defectum, nullo modo debet iterum consecrare post absolutum Sacrum, quia tunc in se tam gravi non judicaretur esse idem, sed distinctum Sacrificium.

Quid si dubietur de Aceto, vel non inveniantur Vinum?

6. Si advertat, sed sub dubio Sacerdos id, quod posuit in Calice, fuisse acetum, idque post sumptionem Calicis, sibi persuadeat fuisse vinum, quia possidet substantiam Vini, & pro ipso in dubio est præsumendum. Idem puto, si in dubium incidat post Consecrationem: nè sine certo fundamento turbetur Sacrificium, ejusque ordo, & ex alia parte pariter tunc possidet substantiam vini. At si dubites ante Consecrationem, vel deponere debes dubium, vel mutare vinum ne exponas te periculo non consecrandi, quæ omnia diximus in Opusculo expedita Communionis c. 2. §. 8. n. 34.

7. Quod si non possit inveniri, vel certè difficillimè, vel cum notabili populi offensione vinum: si non est incæptus Canon, & tutius, si non est incæpta Consecratio, desistas; si est incæpta, & præsumas esse vinum, progreditor. Acetum autem illud, vel sumat Sacerdos post sumptionem Corporis, & Sanguinis, vel alicubi reverenter servet, donec liceat modo supradicto §. 3. n. 2. in simili. Immo si est certo acetum, poterit alteri cuicumque sumendum tradi, ut in simili diximus supra c. 7. §. 5. n. 3.

Quid fiet, si quid inadvertenter omittat celebrans. Et quid si Hostia frangi non possit.

De priore, quod in hoc titulo proponimus, docet Quintò S. Thomas ea quæ per occasionem jam dicta à nobis sunt supra c. 5. §. 2. n. 23.

De posteriore ergo docet Sextò, quod quando Hostia, quia prius forte cecidit in Calicem, non potest propter humiditatem, quam tota forte imbibet, frangi, (qui casus certe nunc, cum parum vini solet apponi, quod propter reverentiam semper mihi placuit) nihil erit reiterandum, sed relicta fractione, omnia dicat Sacerdos, omittendo tamen signa consueta super solam Hostiam, & progredietur in Sacro; nihil enim substantiale in Sacrificio deest. Cum vero communicare voluerit, signans se Calice dicat, *Corpus, & Sanguis Domini nostri, &c.* Quando vero non est tota madefacta, fiant omnia consueta cum residua parte non madefacta.

Quid si Sanctissimus Sanguis effundatur, vel Hostia dispareat?

Docet Septimò, quando aliquid ex Sanguine cadit in tabulam, hanc debere prius à Sacerdote lambi, & deinde radi, sicuti etiam terram debere radi; quando in ea Sanguis decedit, & quod abraditur, debere comburi, & cineres in Piscinam condi. Quando vero stillavit Sanguis super lapidem Altaris, Sanguis debet forberi à celebrante, bene lavari lapis, & ablutio in Sacrarium effundi. Si super aliquod linteum, etiam si sit Corporale; debet ter lavari super Calicem, & ablutio (nisi vellet quis eam sumere) debet projici in Piscinam: Idem fiet, si super pannum, vel tapetem pedibus substratum, vel simile. Addunt aliqui patrem illam linteæ debere abscondi, comburi, ejusque cineres projici in Piscinam; quod licet admodum decens sit,

N 3 quando

quando illud linteum non est Corporale, aut Purificatorium, non est tamen ulla obligatio (præsertim quando est pretiosum, & solum rebus Sacris inservit) quia honori Sacramenti, per ipsius abluitionem, satis consiluit. Quis debeat lavare, dicam infra §. 8. n. 2.

2. Nota primò, pœnas olim apud S. Thom. 3. p. 2. q. 73. art. 6. injungendas ei, cujus culpa Sanguis fuisset effusus, non esse in usu; quare talis, judicio Superioris, pro ratione culpæ, puniendus est. Ante sententiam tamen nullam pœnam tenetur subire, nisi quaterus, vel ipse, vel Confessarius judicat necessarium, ut satisfiat Deo pro peccato.

3. Nota secundò, quando Sanguis ita effunditur, ut nihil maneat in Calice, tunc novum vinum cum aqua Calicis infundendum, offerendum, oblatione saltem mente concepta, & consecrandum, ac sumendum eo modo, quo supra diximus in simili §. 5. n. 1. & 2.

4. Idem propter paritatem rationis dic de Hostia: Nam si ea jam consecrata, per miraculum dispareat, vel à vento, seu animali forte subtrahatur, debet tunc alia Hostia, modo dicto, consecrari, quæ possit ad integrandum Sacrificium consumi.

5. Si quærat autem quid agendum sit, si alia Hostia haberi non possit, vel difficillimè, vel cum populi offensione (idem dic de vino.) Respondendum est cum Azor. p. 1. lib. 10. cap. 33. quæst. 6. finiri sic debere Sacrum una solum specie, ita tamen, ut juxta Rubricas Miss. de defectu vini, num. 8. prætermittantur verba, & signa, quæ pertinent ad speciem deficientem. Ratio est, quia, quod est multum difficile, reputatur moraliter impossibile, & insuper strictius est jus naturale, quam jus, quod est solum divinum. Azor. ibidem. Vetare autem notabilem offensionem plebis, est de jure naturæ, integritas Sacrificij, solum, de divino.

§. VIII. De nonnullis aliis defectibus occurrentibus in Missa.

1. Non meminit hic S. Thomas, nec consequenter Coninch, de nonnullis aliis defectibus, qui & occurrere possunt, & habentur in Rubricis Missalis, quos tamen ad complementum tractationis, nostrum erit in hoc §. breviter colligere.

Quando Sacra Hostia, vel ejus fragmenta decidunt.

Et primò quidem, quid agendum, si Hostia, vel ejus fragmentum in terram, in lignum, vel quid simile solidum cadat? Reverenter accipiat, locus mundetur, aliquantulum abradatur, pulvisque, seu abrasio in Sacrarium mittatur. Quod si ceciderit extra Corporale, in Mappam, seu quodcumque linteum, pannum, lanam, sericum, &c. diligenter lavetur, ac lotio in Sacrarium effundatur, ut in simili de effuso sanguine diximus supra §. 7. num. 1.

2. Sed quis lavabit? Certè Sacerdos: verum puto in rigore, Clericum, vel Sacristam posse, (cum par sit ratio) qui potuit supra lib. 1. cap. 2. §. 2. à num. 1. lavare Corporalia, & Purificatoria. Addo tamen id intelligi, quando est lavandum aliquid ex tactu Sacre Hostie: nam illud, supra quod effusus est Sanguis, omnino à Sacerdote, vel saltem, (si Sacerdos forte non possit) à Diacono est lavandum. Ratio est, quia per se, & semper in hoc casu est contingendus Sanctissimus Sanguis in panno imbibitus: quod non est ibi, nec in lotionem Purificatorij, in quo esse imbibitum aliquid Sanguinis est raro, & per accidens, ut diximus lib. 1. cap. 2. §. 1. num. 8.

3. Torsit olim Sacerdotem fragmentum Sacre Hostie, quod per collum cecidit in partes interioris tunice ejusdam Mulieris. Rursus, quod alia vice, cecidit in barbam viri, dum communicarent. Profectò in his casibus honestatis, & decentie ratio maxime est habenda, quod si per accidens fragmentum deperdatur, Deo

& Angelis commendetur. Potuit ergo mulier se videre, an fragmentum inveniri, & ab eodem parumper vestibus & foras modeste exponere, & ab eodem accipi possit: secus, ipsa Mulier accipiat, & in Pixidem, digitoque lavet, pro jeda in Sacrarium. Neutrum si possit, relinquatur. Imò, si hoc solus vidit parvi fragmenti casum, & probabilem fore notabilem Mulieris turbationem, vel tium offensionem (id quod certè regulariter adhibere mulier advertatur, nihil dicat Sacerdos, sed remittens Deo, progrediatur in loco Mulieris, & cultus sacrosanctus quid de illius viri barba dicendum est, si Sacerdos modeste potest, & sine viri offensione, si mulier deinde sit sollicita, tentare, vel præcipere præ barba lotionem, melius enim est vitare turbationem Fidelium, quam Rubricarum apicem, ejusmodi las præcipientem observare. Diana refertur p. 1. res. 10. quæ hæctenus in hoc ultimo casu, in editione scripti, sic habet. (Hæc opinio multum cet, nec enim Ecclesie Rubricæ præcipient, nec nem Fidelium, sed reverentiam, quam ipse debet vinissimo Sacramento. Ideo puto, in tali casu barbam esse purgandam, & aquam reponendam in cinam.) Hæctenus Diana. Sed lector, vel medicus advertens judicet, an idem sit dicere, quod Ecclesia præcipiat turbationem Fidelium quod à me dicitur Diana, & dicere, Melius est vitare turbationem Fidelium, quam Rubricarum apicem ejusmodi cautè præcipientem observare, quod ego hoc in loco dico. Autem apicem dico, satis ostendo per epistolam per rationabilem interpretationem, casum, in quo Fidelium turbatio, esse à Rubricis exceptum. Illud Diana hoc cit. approbo. Nam si cadat sanctus Christi sanguis in ipsius Sacerdotis barbam, licet decidenda non sit (quidquid non nemo doceat) tamen petita, Barthol. ab Angel. apud Dian. loc. cit. ne esse lavandam, lotionemque in Sacrarium intendam puto. Immo si in barbam ejusdem cadat, cadat fragmentum, vel Hostia consecrata, putamus judico barbam esse lavandam, ac lotionem in locum piscinam projiciendam.

Dices. At cur non lavasti barbam illius viri communicaturi, hic autem lavas barbam celebrantis? Respondeo Merito id facio, quia in illo turbationabiliter turbatio, at hic in Sacerdote qui sacra steria probe novit & sæpe tractat, non timeat. Idem facerem, si secularis ille esset tam probatus, vel esset in privato sacello, &c. quia tunc crederetur nullam, vel satis modicam turbationem fore.

Quid si Sanctissimum Christi Corpus cadat in manus Sacerdotis, Monialis, Sæcularis? Respondeo. Licet Pellizzarius, tr. de mon. c. 10. s. 3. subsec. 1. n. 2. 4. apud Dian. p. 10. tr. 13. res. 49. loquens de manibus Monialis, tunc necessitatem lavandi, quia hoc, inquit, esset valde onerosum: tamen aio, à prædictis lavandis sibi ipsius nus esse, & lotionem in sacrarium effundendam. Ratio est, quia nullum, vel satis modicum id onus existimandum erit: nec enim manuum lotio turbationem efficit, sicut afferre barbe lotionem, modo potavimus. Dicitur nam autem Svarij, disp. 85. de Euch. s. 1. quæ in Pellizzarius affert ibidem, dicentis ea, quæ in Missa proponuntur sub titulo de defectibus solum esse institutiones quasdam doctrinales, non vero speciales constitutiones inducentes novam obligationem, & institutiones quidem datas juxta doctrinam probabilem, non tamen magis obligare, quam res ipsas, aut doctrinam, quæ eæ fundantur. Doctrinam, inquam, hanc Svarij approbo, & laudo, sed affirmo, in casu nostro de manibus reverentiam ipsam sic exposcere, cum ex alia parte turbatio nulla, nec aliud inconveniens, ut dictum est, imatur. Hæc satis: nam ex his similia, quæ facile decurrere in dies solent, ea, tu ipse decernere poteris.